

og tilraade et Menighedsraad, vilde et saadant Dnsfe og Raad maatte antages at udøve et tilstrækkeligt Tryk, og dersom Præsten endda maatte finde sig i sin Samvittighed forpligtet til at modsætte sig Indførelsen af Menighedsraad, vilde der neppe komme noget Gødt ud deraf, naar han skulde sidde deri som tvunget Medlem og tvungen Formand. Dernæst til § 5 skulde jeg bemærke, at jeg personlig er mere stemt for Pastoratmenighedsraad end for Sognemenighedsraad. Smidstertid kan jeg ikke nægte at være vel fornøjet med den Ordning, der er foreslaaet af Udvalget i Paragræphen, hvor der gaaes en Middelvei mellem Sogne- og Menighedsraad.

Borgen: I det jeg skal tillade mig at motivere min Begjæring, om særskilt Afstemning af de 2 Affnit af § 2, skal jeg forudstille den Bemærkning, at jeg anseer Indstiftelsen af Menighedsraad, hvorved Menighederne blive deelagtige i Afgjørelsen af deres kirkelige Anliggender, for ønskelig. Deels er det nemlig en Institution, som er i Overensstemmelse med Kirkens historiske Udvikling, og deels er det en Udvikling i Retning af Friheden, som der maa sættes Pris paa. Jeg antager det ogsaa for muligt, at ved Oprettelsen af saadanne Raad vil en Interesse for de kirkelige Anliggender udvikles hos Menighederne, som maa see nu savnes, og jeg søger Berettigelsen til at troe dette af den Interesse, der er vakt for de communale og politiske Anliggender ved de derhen hørende Institutioner, som den senere Tid har fremkaldt. Jeg vilde heller ikke tage i Betænkning at stemme for en Lov om velordnede Menighedsraads Indførelse af Hensyn til, at den skulde betragtes som Forløber for et Kirkeraad. Jeg mener, at man maa afstemme over hver Ting for sig, og naar Loven om et Kirkeraad i sin Tid foreligger Rigsdagen, saa vil der være at tage Hensyn til, hvad der da vil være at overveie. Men i det foreliggende Lovforslag er der flere Bestemmelser, som ere af den Bestaaffenhed og for mig saa vigtige, at en Forandring af dem vilde for mig være en Betingelse for at skjænke Loven min Sympathi. Af de foreliggende Paragræpher skal jeg tillade mig at henlede Opmærksomheden paa §

2. Der indeholdes i § 2 den Bestemmelse, at Oprettelsen af et Menighedsraad skal berøve paa, at Præst og Menighed derom ere enige. Denne Bestemmelse kan jeg ikke ansee for hensigtsmæssig; det forekommer mig at være et i højeste Grad uheldigt Forhold, hvori Præsten her bliver stillet til Menigheden, han bliver ikke alene sat imod Menigheden, men han bliver endog stillet som Menighedens Herre, idet det bliver lagt i hans Haand alene at modsætte sig, hvad hele Menigheden i et saa vigtigt og for den selv saa bethydningsfuldt Anliggende anseer for rigtig; og dette forekommer mig ikke at være stemmende med protestantiske Begreber om Forholdet mellem Præst og Menighed, og jeg skjønner ikke rettere, end at der er andre mere passende og rigtige Midler, som staae til Præstens Raadighed, for at han kan erholde den Indflydelse, der ved denne Bestemmelse er tilfattet at give ham ved Spørgsmaalet om Menighedsraads Oprettelse, andre Midler end en Nægtelse eller et Veto, der ikke engang behøver at være motiveret. Jeg tænker navnlig paa den veiledende Oplysning, han kan lade Menigheden tilflyde, deels fra Prædikestolen, deels ved Samtaler, det være sig med Enkelte eller Flere; hvor Forholdet mellem Præst og Menighed er, som det bør være, der ville disse Midler upaatvilelig være fuldkommen tilstrækkelige for at sikke ham en saa stor Indflydelse paa den Bestemmelse, her er Tale om, som kan ansees nødvendig og ønskelig. Men hertil kommer endnu, at den Nægtelse, som Præsten kan give, ikke engang er afgjørende, den er kun opsættende. Saa snart han modsætter sig Menighedens Dnsfe, skal Sagen indantes for Biskoppen, og isald denne ogsaa modsætter sig, saa skal der kunne tyes hen til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet; men imellem enhver af disse Henvendelser skal der idetmindste gaae et Aar. Nu forekommer det mig indlysende, at det havde været langt bedre, om det strax kunde blive afgjort, enten paa den ene eller den anden Maade, enten af Præsten eller Menigheden, om Spørgsmaalet skulde besvares bekræftende eller benægtende. Thi hvilken Rilde til Misstemning og Afred vilde der ikke gives, hvis de Bestemmelser, her er Spørgsmaal om, skulde